

року, м. Суми) / Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. С. 363–367.

УДК 37.091.39:614]:376-056.264-051

РОЛЬ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЛОГОПЕДИЧНІЙ РОБОТІ

Филь Тетяна, магістрантка,
Полтавський національний
педагогічний університет імені
В. Г. Короленка
Науковий керівник доц. Губарь О. Г.

Стаття присвячена проблемі використання здоров'язберігаючих технологій в корекційно-розвитковому процесі. Здійснено аналіз загальнотеоретичних положень здоров'язберігаючих технологій, висвітлені завдання, які вирішують здоров'язберігаючі технології в освітньому процесі, проаналізовано основне місце застосування здоров'язберігаючих технологій в роботі логопеда.

Ключові слова: здоров'язберігаючі технології, освітній процес, навчальна діяльність, здоров'язбереження, логопедична допомога.

The article is devoted to the problem of using health-preserving technologies in the correction and development process. An analysis of the general theoretical provisions of health-preserving technologies was carried out, the tasks solved by health-preserving technologies in the educational process were highlighted, the main place of application of health-preserving technologies in the work of a speech therapist was analyzed.

Key words: health-preserving technologies, educational process, educational activity, health-preserving, speech therapy assistance.

Постановка проблеми. Здоров'я людини є найвищою цінністю. Останній час в суспільстві простежується стійка тенденція до суттєвого зниження показників здоров'я та темпів розвитку дітей, підтвердженням цього є статистичні дані, які вказують на наявність хвороб у 35 % старших дошкільників, які переходять до шкільного навчання. Причинами даного явища є, як погіршення соціально-економічних та екологічних умов так і наявність постійної стресової ситуації. У зв'язку з цим все актуальнішим стають педагогічні технології, які передбачають і збереження здоров'я дітей. Виникла необхідність застосування нових технологій здоров'язбереження, спрямованих на вивчення індивідуальних можливостей організму, навчання прийомів психічної та фізичної саморегуляції в процесі подолання порушень мовленнєвого розвитку, як однієї зі складових комплексного впливу.

Аналіз наукової літератури. У роботах багатьох педагогів-класиків (В. Бехтерева, Я. Коменського, Г. Песталоцці, Г. Сковороди, К. Ушинського та ін.), як і в роботах сучасних вчених (В. Горащук, В. Королько, С. Кириленко, В. Климова, Г. Кривошеєва, Г.Селевко, В. Скумін, Л. Суценко, Л. Татарнікова, Л. Хижняк, А. Нагорна та ін.), значна увага приділяється

проблемі формування і збереження здоров'я дитини, вирішення якої лежить у площині побудови навчально-виховного процесу. Загальнотеоретичні положення здоров'язберігаючих технологій були висвітлені в працях (Н. Беседи, Т. Бойченко, Ю. Бойчука, І. Волкової, В. Єфімова, М. Зотової, Л. Горяна, В. Іонова, Г. Селевко, М. Смірнова та інших. Проблеми впровадження здоров'язбережувальних технологій, присвячені дослідженням сучасних українських та зарубіжних вчених, зокрема, О. Богініч, Н. Денисенко, О. Івахно, В. Оржеховська та інші.

Так, М. Смірнов вважає, що здоров'язберігаючі технології є функціональною системою організаційних засобів управління навчальною, пізнавальною і практичною діяльністю учнів, яка науково й інструментально забезпечує збереження і зміцнення здоров'я [2]. На думку М. Зотова розглядає здоров'язберігаючі технології як діяльність, що формує відношення між освітою і вихованням, переводить їх у межі життєзабезпечувального процесу. Ці технології сприяють розвитку природних здібностей дитини [1]. У дослідженнях В. Сонькіна, здоров'язберігаючі технології є важливими умовами навчальної діяльності в школі, які забезпечують раціональну організацію навчальної діяльності [4].

Мета статті полягає у висвітленні значення здоров'язберігаючих технологій в логопедичній роботі.

Виклад основного матеріалу. Здоров'я дитини, її соціально-психологічна адаптація і фізичний розвиток у значній мірі визначаються середовищем, в якому вона живе. Дитина більшу частину часу проводить в школі. Аналіз шкільних факторів ризику показує, що проблеми здоров'я учнів виникають у результаті щоденної практичної роботи. Серед цих чинників необхідно відзначити найбільш значущі фактори ризику:

- стресова педагогічна тактика;
- невідповідність методик і технологій навчання віковим і функціональним можливостям школярів;
- недотримання фізіологічних і гігієнічних вимог до організації навчального процесу;
- недостатня грамотність батьків у питаннях збереження здоров'я дітей;
- недосконалість існуючої системи фізичного виховання;
- інтенсифікація навчального процесу.

Впровадження здоров'язберігаючих технологій спрямоване на формування в учнів позитивної мотивації щодо здорового способу життя, посилення позитивних моральних якостей [3].

Саме освітні здоров'язберігаючі технології повинні сприяти формуванню культури здоров'я, збереження здоров'я молоді та як важливого потенціалу країни. А. Михальський виокремив завдання, які можуть вирішити здоров'язберігаючі технології в освітньому процесі:

- дослідження впливу традиційної структури і форми організації навчального процесу на здоров'я учнів;
- створення психолого-педагогічних і організаційно-педагогічних умов, що забезпечують психічне здоров'я і комфорт учнів за

допомогою гуманізації та демократизації навчально-виховного процесу;

- створення максимально можливих санітарно-гігієнічних умов і відповідної їм інструментальної складової здоров'язберігаючих технологій та ін.;
- формування культури ЗСЖ особистості учнів як у навчальному, так і в позанавчальному середовищі;
- здійснення психологічного і медичного супроводу освіти [4].

Висновки. Використання здоров'язберігаючих технологій відіграє важливу роль в організації навчального процесу, має відобразитись на всіх етапах логопедичної допомоги. Застосування здоров'язберігаючих технологій в умовах корекційно-розвиткового навчання сприяє підвищенню якості корекції, розвитку оздоровчих систем, формуванню в дітей стійкої мотивації на здоровий спосіб життя. Перспективу подальших розвідок вбачаємо в емпіричному дослідженні особливостей використання прийомів здоров'язберігаючих технологій в корекційній роботі вчителя-логопеда.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бобрицька В. Формування здоров'я молоді: актуалізація світового ретродосвіду в умовах сучасної університетської освіти: монографія. Полтава: ФОП Рибалка Д., 2010. 200 с.

2. Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі: колектив. монографія / за заг. ред. Л. Рибалко. Тернопіль: Осадца В., 2019. 400 с.

3. Ленартович Н., Бондар Г. Здоров'язбережувальні технології в системі роботи класного керівника як один із методів реалізації виховання ціннісного ставлення до себе: метод. посіб. Вінниця, 2015. 63 с.

4. Михальський А., Жигульова О., Михальська Ю. Здоров'язберігаючі технології при роботі з дітьми із особливими освітніми потребами: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Ковальчук О., 2020. 228 с.

УДК 37.016.3

АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Хімчук Ліліана,

доктор педагогічних наук, професор кафедри початкової освіти,

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Сопушинська Марія, магістрантка, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

У статті розглянуто проблему активізації пізнавальної діяльності учнів молодшого шкільного віку в умовах війни. Описано різні засоби активізації пізнавальної діяльності, які можуть бути використані вчителями для розвитку мотивації, креативності, підвищення зацікавленості учнів до роботи з навчальним матеріалом. Окрему увагу приділено використанню